

Aanpassing op 1 mei 2022 van de leervergoedingen

Sinds 2018 stijgt het aantal ingeschreven duale leerlingen in onze sector. Duaal leren is een slimme en motiverende formule waarbij jongeren schoollopen combineren met competenties verwerven op de werkplek. Het stelsel leren en werken biedt de mogelijkheid om de capaciteiten en motivatie van de leerling te leren kennen, wat zeer interessant kan zijn met het oog op een eventuele latere aanwerving als werknemer.

De gemeenschappen hebben als gevolg van de laatste staatshervorming een quasi exclusieve bevoegdheid gekregen inzake opleiding en vorming, ook met betrekking tot de stelsels alternerend leren en werken en zij maakten van deze overheveling gebruik om aan de stelsels een eigen nieuwe invulling te geven.

Ga na of uw leerling/stagiair nog steeds de juiste leervergoeding ontvangt. Elke reglementering voorziet immers in een andere datum om het bedrag van de vergoeding aan te passen zodra de leerling/stagiair geslaagd is en naar een hoger jaar overstapt. Deze uitkeringen worden ook ieder jaar geïndexeerd op 1 januari, op basis van de evolutie van de index van de consumptieprijsen.

De vorige verhoging gebeurde nog maar twee maanden geleden, op 1 april 2022 ingevolge de afspraken van het interprofessioneel akkoord 2021-2022. Door een verhoging van het gemiddeld maandelijks minimuminkomen (GMMI) in april en de overschrijding van de spilindex in mei was er zowel in april als in mei 2022 een verhoging van de leervergoeding voor de leerling in het stelsel van alternerend leren.

U kan de bedragen van deze nieuwe vergoedingen (variabel in functie van het Gewest of de Gemeenschap en vanaf 1 mei 2022) hieronder terugvinden.

A. Vlaamse gemeenschap – Vlaanderen en Brussel

1. Wat is een leerovereenkomst?

Een leerovereenkomst is een overeenkomst gesloten tussen een patroon (werkgever) en een leerling(e), waarbij de patroon zich verbindt om gedurende de termijn van de leerovereenkomst (meestal twee tot drie jaar) het beroep aan te leren gedurende vier dagen per week. De leerling(e) verbindt er zich toe de hem/haar opgelegde taken zo goed mogelijk uit te voeren op basis van een erkend opleidingsprogramma en onder begeleiding van de patroon of een medewerker (monitor).

Daarnaast volgt de leerling gedurende een dag per week de lessen in een door SYNTRA-Vlaanderen erkend opleidingscentrum¹ (de leertijd) of in een centrum voor deeltijds onderwijs² (het deeltijds beroepssecundair onderwijs).

Bovenstaande overeenkomst mag niet verward worden met de overeenkomst van alternerende opleiding, "dual learning" genaamd. Dit stelsel is door de Vlaamse overheid ingevoerd in 2016 en verving alle leerovereenkomsten, zie punt 5 hierna.

2. Wie komt als leerling(e) in aanmerking?

In de meeste gevallen volstaat de leeftijdsvoorwaarde 15 jaar en minstens twee jaar secundair onderwijs met vrucht beëindigd hebben om te kunnen starten als leerjongen- of leermeisje. Hierop bestaan echter een aantal uitzonderingen (vb. kleinhandel : min. 16 jaar of 16 jaar worden voor het einde van het lopende jaar).

¹ Of in een centrum van IFAPME-EFPME voor de Franstalige gemeenschap of van IAWM voor de Duitstalige gemeenschap.

² Of in één van de Centres d'Education et de Formation en Alternance (CEFA's) in het deeltijds onderwijs verbonden aan een instelling voor voltijds middelbaar onderwijs voor de Franstalige gemeenschap.

3. Deze aangelegenheid behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen

De gemeenschappen hebben van de Staat de bevoegdheid gekregen over de stelsels alternerend leren en werken en vullen deze bevoegdheid op hun eigen manier in. Voor elke gemeenschap bestaat er een andere openbare instelling (SYNTRA-Vlaanderen, IFAPME-SFPME en IAWM voor de leertijd of het deeltijds beroepssecundair onderwijs) en bestaan er verschillende centra voor vorming en opleiding. De leertrajectbegeleiders spelen een centrale rol bij de vorming van leerlingen (in de Franse Gemeenschap toezichtafgevaardigden genoemd). Zij spelen een rol op het vlak van toezicht, controle, bemiddeling en verzoening. Het zijn ook de gemeenschappen die de toepasselijke vergoedingsbarema's bepalen.

4. Vlaamse Gemeenschap, SYNTRA-Vlaanderen en het deeltijds beroepssecundair onderwijs

Middenstandsléerlingen en stagiairs in het kader van de vorming tot ondernemingshoofd in de Vlaamse Gemeenschap hebben recht op een verhoging van de maandelijkse minimale leervergoeding volgens het opleidingsjaar die ingaat op 1 juli.

Op 1 januari werden de leervergoedingen geïndexeerd (evolutie van het gezondheidsindexcijfer van de consumptieprijzen van de maand november die voorafgaat)³.

4.1. Leervergoedingen voor de leerlingen (voor de lopende overeenkomsten)

Deze leerovereenkomst werd op 1 september 2016 afgeschaft en vervangen door de (stage)overeenkomst alternerende opleiding. De leerovereenkomsten die vóór 11 september 2016 gesloten werden, blijven evenwel nog de oude regels volgen tot hun einddatum.

4.2. Voor stagiairs in het kader van de ondernemersopleiding is de vergoeding afhankelijk van het aantal dagen dat de stagiair actief is in het bedrijf (twee, drie, vier of vijf dagen per week)

Er bestaat slechts één barema voor de stages in de ondernemersopleiding⁴ :

Stagevergoedingen 2022 – Vlaamse Gemeenschap					
Jaargang	Weekregime =>	2/5	3/5	4/5	Voltijds
1 ^{ste} jaar	praktijkstage	- ⁵	Pro rata	Pro rata	€ 829,13
2 ^{de} jaar	praktijkstage	Pro rata	Pro rata	Pro rata	€ 979,88
3 ^{de} jaar	praktijkstage	Pro rata	Pro rata	Pro rata	€ 1.130,63

5. Stelsel alternerend leren en werken in de Vlaamse gemeenschap

De Vlaamse overheid heeft een systeem van alternerende opleiding ingevoerd, “*duaal leren*” genaamd, met de bedoeling de bestaande overeenkomsten en statuten te harmoniseren⁶.

Met dat doel werden sinds 1 september 2016 het decreet en de nodige uitvoeringsbesluiten gepubliceerd. Het nieuwe decreet schaft meteen ook de volgende types overeenkomsten af :

- het (middenstands)leercontract;
- het industrieel leercontract;
- de beroepsinlevingsovereenkomst (BIO) (opgelet : de oude beroepsinschakelingsovereenkomsten blijven bestaan);
- de individuele beroepsopleiding (IBO et IBO-DO) in het kader van het deeltijds secundair beroepsopleiding (opgelet : de IBO's en de wachtstages van de VDAB blijven mogelijk);
- de Alternerend Bouw Opleiding (ABO of BO Bouw).

³ Art. 21 Besl.VI.Reg. 13 februari 2009 betreffende de leertijd, vermeld in het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen, BS 19 maart 2009.

⁴ Afgerond tot twee cijfers na de komma.

⁵ Vermits er sinds 1 juli 2015 geen stagecontracten van twee dagen per week in het eerste jaar worden gesloten, vervalt de vergoeding voor het eerste stagejaar.

⁶ Decr.VI. 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, BS 17 augustus 2016.

Deze overeenkomsten worden vervangen door de volgende twee overeenkomsten:

- de overeenkomst van alternerende opleiding – OAO;
- de stageovereenkomst alternerende opleiding – SAO.

Op 29 augustus 2019 is er in het Belgisch Staatsblad een besluit van de Vlaamse Regering verschenen dat enkele wijzigingen aanbrengt aan het systeem van alternerend leren vanaf 1 september 2019.

De onderneming moet inderdaad de mentor een mentoropleiding laten volgen, alsook de bijkomende initiatieven die het sectorale partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren eventueel neemt, nodig voor de professionalisering van de mentor.

Deze mentor moet:

- van onberispelijk gedrag zijn. Vanaf 1 september 2019 moet je dit aantonen met een uittreksel uit het strafregister;
- minstens 25 jaar oud zijn en 5 jaar praktijkervaring in het beroep kunnen aantonen;
- een mentoropleiding volgen. Dit is een bijkomende voorwaarde die geldt voor nieuwe OAO-aanvragen vanaf 1 september 2019. De mentoropleiding moet je medewerker leren om leerlingen goed te coachen, te motiveren, bij te sturen en te evalueren⁷.

5.1. Overeenkomst van alternerende opleiding of stageovereenkomst ?

De regelgeving voor de overeenkomst alternerende opleiding en de stageovereenkomst alternerende opleiding loopt grotendeels gelijk: de voorwaarden waaraan de overeenkomsten moeten voldoen, de schorsingsorzaken en beëindigingswijzen ervan zijn volledig dezelfde.

De overeenkomst van alternerende opleiding geldt toch in principe voor de leerlingen die een alternerende opleiding volgen en ten minste 20 u / week tewerkgesteld worden op een reële werkplek. Is de leerling minder dan 20 u / week aan de slag op een echte werkplek, dan moet normaal gezien een stageovereenkomst alternerende opleiding gesloten worden. De gemiddelde tewerkstelling wordt berekend op basis van het schooljaar (van 1 september tot en met 31 augustus), zonder rekening te houden met de vakantie of wettelijke feestdagen.

5.2. Op welke vergoeding heeft de leerling recht ?

Het grote verschil tussen de twee soorten overeenkomsten zit in het feit dat het leerbedrijf, ingeval van een alternerende opleiding, een leervergoeding verschuldigd is aan de leerling. Het bedrag van deze vergoeding is gelijk aan een vastgelegd percentage van het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen (GGMMI), zoals bepaald voor de werknemers van 18 jaar bij cao, gesloten in de Nationale Arbeidsraad⁸.

Duaal leren – Vlaamse Gemeenschap		
Bedrag per maand op 01/05/2022	% GGMMI	Voorwaarden
€ 534,30	29%	De leerling heeft de tweede graad van het secundair onderwijs nog niet met succes beëindigd en zit in het eerste opleidingsjaar van de alternerende opleiding

⁷ Besluit van 3 mei 2019 van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2016 houdende uitvoering van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, wat betreft de voorwaarden van de onderneming, de schorsing van de uitvoering van de overeenkomst wegens vakantie en de modelovereenkomsten.

⁸ Art. 9 Besl.VI.Reg 8 juli 2016 houdende uitvoering van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, BS 1 september 2016.

€ 541,30	32%	Succesvol beëindigen van het eerste opleidingsjaar van de alternerende opleiding of de tweede graad van het secundair onderwijs
€ 583,60	34,5%	Succesvol beëindigen van het eerste jaar van de derde graad van het secundair onderwijs of het tweede opleidingsjaar van een alternerende opleiding (het kan eventueel om verschillende opleidingen gaan) of de kwalificatiefase van het buitengewoon secundair onderwijs (OV3)

De stageovereenkomst alternerende opleiding voldoet niet aan de definitie van "alternerende opleiding" volgens de RSZ-wet. Wat concreet betekent dat de leerling binnen een dergelijke contractuele overeenkomst, niet onderworpen is aan sociale zekerheid en daarom geen sociale rechten opbouwt.

B. Franse gemeenschap – Wallonië en Brussel

1. Leerovereenkomsten IFAPME-SFPME

Op 1 september 2015 is een alternerende overeenkomst in werking getreden voor de Franse Gemeenschap. Deze unieke alternerende overeenkomst vervangt de leerovereenkomst IFAPME-SFPME. De overeenkomsten die vóór 1 september 2015 werden gesloten, bleven van kracht tot hun einddatum. Het **beheer is in handen van de dienst OFFA (Office Francophone de la Formation en Alternance)**. Voor meer details, zie punt 4.

2. Stagiairs die een opleiding tot bedrijfsleider volgen⁹

De verhoging van de stagevergoeding als gevolg van de overgang naar een hoger jaar moet gebeuren op 1 augustus. De vergoedingen worden 1 januari geïndexeerd.

Stagevergoedingen 2022– Franse Gemeenschap			
De stagiair is houder van		De stagiair is geen houder van één van de hiernaast vermelde certificaten.	
<ul style="list-style-type: none"> • een leercertificaat, • een scholingscertificaat van 4e technische of 6e beroeps in het beroep waarvoor de stage-overeenkomst geldt 			
eerste jaar	€ 816,92	1 ^e jaar- niet gekwalificeerd	€ 482,72
volgende jaren	€ 965,45	2 ^e jaar-niet gekwalificeerd	€ 816,92
		3 ^e jaar- niet gekwalificeerd	€ 965,45

⁹ Deze bedragen zijn minimumbedragen; de ondernemingshoofden mogen aan hun stagiairs hogere bedragen betalen, wetende dat wanneer de stagevergoeding meer dan **687,68 EUR** bedraagt, de kinderbijslagen in elk geval niet meer toegekend worden.

3. Als het vormingsplan een aanvullend jaar voorziet

Stagevergoedingen 2022 – Franse Gemeenschap	
tijdens het eerste jaar met vooropleiding	€ 482,72
tijdens het tweede jaar met vooropleiding	€ 579,27
tijdens het derde jaar met vooropleiding	€ 965,45

4. Alternerend opleidingssysteem in de Franse gemeenschap

Sinds 1 september 2015 is een eenvormige overeenkomst alternerend leren ingevoerd in de Franse gemeenschap¹⁰. Deze overeenkomst zorgt voor de harmonisering van de verschillende statuten op het vlak van alternerende opleidingen in Franstalig België (Waals gewest, Franse gemeenschap en Franse gemeenschapscommissie in Brussel).

Meer concreet vervangt het het « *middenstandsl leercontract van de IFAPME (Institut de Formation en Alternance et des Petites et Moyennes Entreprises), de SFPME (Service Formation Petites et Moyennes Entreprises) en de beroepsinschakelingsovereenkomst (Contrat d'Insertion Socio-Professionnelle - CISP of CEFA-overeenkomst)* ».

Deze beroepsopleiding combineert een praktijkgerichte opleiding in een werkomgeving met een opleiding bij een operator voor alternerende opleiding voor de algemene en de beroepsgerichte vakken. Deze combinatie wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen :

- een operator alternerende opleiding,
- een alternerend leerling,
- een onderneming.

De alternerende overeenkomst is bestemd voor jongeren van 15 tot 25 jaar. Er gelden tevens minimum voorwaarden inzake het te bereiken niveau op school.

De onderneming van haar kant moet erkend zijn door de opleidingsoperator (CEFA, IFAPME of SFPME) om een alternerende opleidingsovereenkomst te mogen sluiten met een jongere.

5. Welke vergoeding voor de leerling ?

Met elk competentieniveau (A-B-C) stemt een minimum vergoeding overeen die door de onderneming aan de jongere moet betaald worden en die bij decreet is vastgelegd. Het bedrag van deze vergoeding wordt berekend op basis van het bruto gemiddeld gewaarborgd minimum maandinkomen (GGMMI), geïndexeerd op april 2022 :

- Niveau A : minimum 17% van het GGMMI, hetzij € 313,19 /maand;
- Niveau B : minimum 24% van het GGMMI, hetzij € 442,15/maand;
- Niveau C : minimum 32% van het GGMMI, hetzij € 589,53 /maand.

Deze bedragen zijn **minimumbedragen**; de ondernemingshoofden mogen aan hun leerlingen hogere bedragen betalen.

¹⁰ Art. 29 B.W.Reg. 16 juli 2015 betreffende de alternerende overeenkomst, *BS* 14 augustus 2015. Art. 11 B.Reg.Fr.Gem. 17 juli 2015 betreffende de overeenkomst voor alternerende opleiding, *BS* 20 augustus 2015. Art. 30 B. 2015/791 van het College van de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de overeenkomst inzake alternerende opleiding en het desbetreffende opleidingsplan, zoals voorzien krachtens het akkoord tot samenwerking betreffende de alternerende opleiding van 24 oktober 2008 en gewijzigd bij de aanhangsels van 27 maart en 15 mei 2014, *BS* 31 augustus 2015.

C. Duitstalige Gemeenschap - IAWM

1. Leerlingen¹¹

De verhoging van de minimale leervergoeding als gevolg van de overgang naar een hoger jaar moet gebeuren op 1 juli. De indexatie gebeurt op 1 januari.

Leervergoeding middenstand 2022 - Duitstalige Gemeenschap	
Periode van overeenkomst	Vanaf 1 januari 2022
Eerste leerjaar van 1 juli tot 30 juni	€ 249,60
Tweede leerjaar van 1 juli tot 31 december	€ 305,10
Tweede leerjaar van 1 januari tot 30 juni	€ 443,52
Derde leerjaar van 1 juli tot 31 december	€ 520,07
Derde leerjaar van 1 januari tot 30 juni	€ 567,22
Overeenkomst van 1 jaar of een verlenging tijdens het laatste jaar	€ 567,22

2. Stagiairs in de ondernemersopleiding

Stagevergoeding 2022 – Duitstalige Gemeenschap	
Jaargang van opleiding	Vanaf 1 januari 2022
1ste opleidingsjaar	€ 567,22
2de jaar opleidingsjaar	€ 807,69
3de jaar opleidingsjaar	€ 954,12

* * *

¹¹ Deze bedragen zijn minimumbedragen ; de ondernemingshoofden mogen aan hun leerlingen hogere bedragen betalen, wetende dat boven **687,68 EUR** de kinderbijslagen niet meer toegekend worden.